

текст такође низ сугласника, понекад чак без знакова самогласника и без раздвајања на засебне речи (тј. непрекидни низ сугласника). Поред тога, и староегипатски текстови су били писани самим сугласницима. При томе су "имена (египатских - А.Ф.) царева... дата (у савременој литератури - А. Ф.) на услован, савршено произвољан, такозвани школски... начин, прихваћен у уџбеницима... Ови се облици често знатно међусобно разликују и немогуће их је некако уредити, јер су сви они резултат произвољног читања (! - А.Ф.), које је постало традиционално" [36, стр. 176].

Вероватно су реткост и скupoћа материјала за писање терали древне писаре да их штеде, одбацујући самогласнике. "Истина, ако сада узмемо јеврејску Библију или рукопис, наћи ћemo у њима скелет сугласника, допуњених тачкама и другим знаковима... који означавају недостајуће самогласнике. Ови знаци нису припадали старојеврејској Библији... Књиге су читали само по сугласницима, попуњавајући их самогласницима... по мери свог умећа и у складу са првидним захтевима смисла и усменог предања" [100, стр. 155]. Али замислите само колико и у наше време може бити тачно писмо написано сугласницима, када например КРВ може значити: крв, крив, кров, крава; РК - река, рука, рок и сл. Произвољност самогласника у старојеврејским и другим древним језицима је изузетно велика, многе комбинације могу бити осамоглашене⁹ на десетине разних начина [100]. Хесенијус је писао: "Лако је разумети како је такав начин писања несавршен и нејасан" (цит. по [100]). Т.Ф. Кертис такође примећује: "Чак је и за свештенике смисао речи остајао крајње сумњив и могао бити схваћен само на основу ауторитета предања" (цит. по [100, стр. 155]). Робертсон Смит: "Осим оголјеног текста, често двосмисленог, књижничари нису имали другог упутства сем усменог читања. Они нису имали граматичка правила која би могли следити. Јеврејски језик на коме су они сами писали, често је допуштао реченичне обрте, немогуће у древном језику..." (цит. по [100, стр. 156]). Сматра се да је такво стање трајало много стотина година [100]. Претпоставља се даље да је "тај озбиљни недостатак јеврејске Библије отклоњен не пре VII или VIII века", када су такозвани масорити (масорети) обрадили Библију и "додали... знаке који замењују самогласнике. Међутим, они нису имали никаква упутства, осим сопственог расуђивања и врло несавршеног предања. Ово није тајна ни за једног познаваоца јеврејског језика" [100, стр. 156-157]. Драјвер је указивао: "Од времена... масорита у VII и VIII веку... Јевреји су почели чувати своје књиге са необичном бригом тек онда када је било сувише касно да се исправи... штета која им је учињена. Резултат те бриге било је само овековечавање деформација, које су сад по ауторитету биле на истом нивоу као и оригинални текст..." (цит. по [100, стр. 157]). "Раније се сматрало да је самогласнике у јеврејски текст увео Јездра у V веку пре рођења Христова... Када су у XVI и XVII веку Левита и Капелус у Француској оповргли то мишљење и доказали да су самогласнике увели тек масорити тј. више од хиљаду година после Јездре, то откриће је изазвало

⁹ Тј. допуњење самогласницима. Иако можда неприкладна, ова кованица ће се у даљем често користити - прим. прев.